7/16066

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.0.SGB.610- 1531
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13920 31 EKİM 2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 10.07.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-23602 sayılı yazısı.

Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN'ın tarafıma tevcih ettiği, 7/16066 esas numaralı yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (11 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

Şenyuva Mah.Mertler Sok.No :112 06100 Beştepe-Ankara-Türkiye
Telefon: +90-312-2150142 Faks: +90-312-2156586
E-mail: strateji@enerji.gov.tr.
Bilgi İçin Tel: 0312 212 60 69

7/16066

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÜMMET KANDOĞAN'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI (7/16066)

Soru 1:

Kasım 20002 seçimlerinden sonra AKP iktidarı tarafından açıklanan Acil Eylem Planı çerçevesinde Başbakanlığın sorumluluğunda 3 aylık, 6 aylık, 1 yıllık zaman dilimlerinde ve sürekli devam etmesi gereken faaliyetler nelerdi? 22. Dönem 4. Yasama Yılı sonu itibari ile bunların hangileri gerçekleşmiştir?

Cevap 1:

Acil Eylem Planında yeralan ve Bakanlığım sorumluluğunda bulunan EDP-54, EDP-58, EDP-60 3 ay, EDP-56 mümkün olan en kısa süre içerisinde, EDP-61 6 ay, EDP-57, EDP-62 12 ay, EDP-63 sürekli olması kararlaştırılmıştır. DPT Müsteşarlığının 20.02.2004 tarih, 581 sayılı yazısı ile tüm faaliyetler 12 ay ve üzeri olarak revize edilmiş, ancak sözkonusu faaliyetlerden EDP-56, EDP-57 ve EDP-62'nin sürekli olması için 11.03.2004 tarih ve 332 sayılı yazımız DPT Müsteşarlığına gönderilmiştir.

Faaliyet Kodu	EDP – 54
Faaliyet Adı	**Elektrik Fiyatlarının Ucuzlatılmasına Yönelik Olarak TRT Payı Kaldırılacak.**
Sorumlu Kuruluş	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu.
Yapılacak İşlem Türü	Kanun
Süre	**12 Ay ve Üzeri.**
Açıklamalar	-

Elektrik fiyatlarının ucuzlatılmasına yönelik olarak TRT payının 31.12.2003 tarihine kadar %2'ye, 01.01.2004 tarihinden itibaren ise %1,5'e indirilmesi amacıyla 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 3. maddesi ile 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirler Kanunu'nun değişik 4. maddesi uyarınca hazırlanan Bakanlar Kurulu Karar Taslağı 27.12.2002 tarih ve 18312 sayılı yazımızla Başbakanlığa iletilmiş olup, sözkonusu oranın %2 olarak belirlendiğine ilişkin 2003/5201 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 23.02.2003 tarih ve 25029 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yine, Başbakanlığa muhatap 07.10.2003 tarih ve 15563 sayılı yazımızla Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna intikal ettirilen %2 tutarındaki payın %0 olarak belirlenmesine ilişkin olarak Bakanlar Kurulu Karar istihsali talep edilmiştir. Ancak, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Genel Müdürlüğünün Özelleştirme kapsam ve programına alınmasına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulunun 2004/22 sayılı kararının 03.04.2004 tarih ve 25422 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ve Maliye Bakanlığı ile ilişkilendirilmesi nedeniyle sözkonusu taslağın işleme alınmaması için Başbakanlık nezdinde girişimde bulunulmuş olup, Başbakanlıktan alınan 01.07.2004 tarih ve 3108 sayılı yazıda sözkonusu taslağın işlemden kaldırıldığı belirtilmiştir.

Faaliyet Kodu	EDP-56
Faaliyet Adı	**Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet, İşletme Hakkı Devri uygulamaları gözden geçirilecek**
Sorumlu Kuruluş	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	- EPDK - Hazine Müsteşarlığı
Yapılacak İşlem Türü	Rapor
Süre	**12 Ay ve Üzeri (Bakanlığımızca süresiz olması uygun mütalaa edilmektedir.)**
Açıklamalar	Özel sektör tarafından bir izne veya anlaşmaya dayalı olarak yürütülen girişimlerle ilgili olarak yaşanan sorunlar incelenip en kısa sürede gerekli kararlar alınarak sorunlar çözüme kavuşturulacaktır.

Gerçekleştirilmiş Faaliyetler ve Uygulama Sonuçları :

Mevcut sözleşmeler kapsamına giren sözleşmesi imzalanmış, ancak işlemleri tamamlanmamış 32 adet (Danıştay 13. Dairesinin 25.04.2005 gün H.No:2005-1550 K.No:2005-2269 sayılı Bakanlığımız aleyhine vermiş olduğu karar sonucunda MAZI III RES projesinin ilave edilmesiyle proje sayısı 32 olmuştur) YİD Projesinden;

-2 adet Proje (Kavşak HES ve Keklicek HES) sahibi Şirket projenin yapımından vazgeçtiklerinden, karşılıklı mutabakat sonucunda haklarından feragat etmiş ve uygulama sözleşmeleri feshedilmiştir.

-Projelerini devam ettirmek isteyen 19 adet Proje (Aralık HES, Andırın HES, Pamuk HES, Çaldere HES, Keban Deresi HES, Suşehri HES, Akköy I HES, Fırnıs HES, Lamas-Gökler HES, Lamas III-IV HES, Yedigöze HES, Aydın-Germencik Jeotermal Santralı, Kocadağ II RES, Bandırma RES, Çeşme RES, Mazı I RES, Mazı III RES, Yalova Doğalgaz Santralı ve Kırklareli Doğal Gaz Santralı) sahibi Bakanlığımıza müracaat ederek üretim lisansı almak üzere EPDK'ya müracaat ettiğini belirtmiş ve müracaatları EPDK'ca uygun bulunduğundan karşılıklı mutabakatla Uygulama/İmtiyaz Sözleşmeleri feshedilmiştir.

-Benzer şekilde 2 adet proje (Akköy II HES ve Kapıdağ RES) daha EPDK'ya üretim lisansı almak üzere başvurmuş olup, bu 2 projeye ilişkin EPDK'nın değerlendirmesi devam etmektedir.

-Bir adet proje ise (Çamlıhemşin HES) mahkeme kararıyla iptal edilmiştir.

-Yukarı Akçay HES ve Arıt HES projelerinde yerli tahkim sürecinde Hakem Heyeti kararı Yargıtay tarafından faizin uygulama tarihi açısından bozulmuş olup, yeniden hakem heyeti oluşturulmuş ve konu ile ilgili hakem heyeti çalışmaları başlamıştır.

- Konya-Ilgın Termik Santral Projesi ile ilgili olarak, yargılamanın esasa ilişkin aşamasına yönelik duruşmalar 03-12 Nisan 2006 tarihleri arasında Washington DC'de gerçekleştirilmiş olup, hakem heyetinin kararı beklenmektedir.

-Böylelikle Mevcut sözleşmeler kapsamına giren 32 adet projeden 5 adet proje (Boyabat HES, Kovada III HES, Datca RES, Eskişehir Dogalgaz ve K.Ereğli Dogalgaz) kalmıştır.

-Mevcut sözleşmeler kapsamına giren sözleşmesi imzalanmış, inşaatı başlamış ve ÇED olumlu Belgesinin iptaline ilişkin mahkeme kararı ile inşaatı durdurulan ve en son Danıştay Başkanlığı projenin bulunduğu bölgenin I, II ve III'üncü derece Sit Bölgesi olması nedeniyle projenin gerçekleştirilemeyeceğine ilişkin mahkeme kararı üzerine, Dilek-Güroluk HES Projesinde sözleşme hükümleri çerçevesinde şirket yerli tahkim sürecini başlatmıştır. Konu ile ilgili Hakem Heyeti çalışmaları devam etmektedir.

Danıştay'da görevlendirilmelerine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı iptal edilmeyen 2 görev bölgesinde şirketlerle, 4628 sayılı Kanun çerçevesinde sözleşme tadilatı görüşmeleri sürdürülmektedir.

5 adet Üretim İşletme Hakkı Devri Projesinden (Yeniköy-Kemerköy, Yatağan, Kangal, Tunçbilek, Afşin Elbistan Termik Santralları İşletme Hakkı Devri Projeleri) bir proje (Afşin Elbistan Termik Santralı İHD Projesi) dışında 4'ünün görevlendirilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararları Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Tunçbilek projesine ilişkin olarak, Bakanlar Kurulu Kararının iptaline ilişkin bulunan Danıştay 10'uncu Dairesinin 28.11.2002 günlü ve E:2000/6024, K:2002/4537 sayılı kararı, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 28.04.2005 günlü, E:2003/1134,K:2005/314 sayılı kararıyla bozulmuştur.

İşletme hakkı devri gerçekleştirilmeyen Afşin Elbistan A T.S. Projesinde ise ESA ve Devir Anlaşmalarının yapılmamasına ilişkin Görevli Şirketin açtığı dava Şirket lehine sonuçlanmış olup, EÜAŞ, TETAŞ ve Bakanlığımız tarafından temyize gidilmiştir.

B-2) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar (2):

Proje sahibi şirketlerin bir kısmı Bakanlığımız aleyhine dava açmışlardır.

2 adet proje (Yukarı Akçay HES ve Arıt HES) sahibi Uygulama Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde yerli tahkime başvurmuştur. Davalar Bakanlığımız aleyhine sonuçlanmıştır. Ancak, Ankara Muhakemat Müdürlüğü Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmuştur. Temyiz şirket lehine sonuçlanmıştır. Şirket tarafından Yargıtay kararı çerçevesinde yeniden faiz hesaplanması amacıyla tahkim sürecini başlatmış ve Bakanlığımıza başvurmuştur. Hakem Heyeti yeniden oluşturulmuş ve tahkim heyeti çalışmalarına başlamıştır.

Şirket sahipleri tarafından uluslararası tahkime başvurulan projeler ise:

<u>Üretim İşletme Hakkı Devri projesi</u>

- Kangal Termik Santralı
- Soma A-B Termik Santralı
- Yeniköy-Kemerköy/Yatağan Termik Santralı projesi

Yeniköy - Kemerköy ve Yatağan Termik santral projelerine ilişkin ICC nezdinde açılan tahkim davasında Hakem Heyeti, Bakanlığımızı 90 Milyon dolar tazminat ödemeye hükmetmiş olup, söz konusu tazminat tutarı 10.5.2006 (faiziyle birlikte yaklaşık 96,9 milyon ABD Doları) firmaya ödenmiştir.

Kangal Termik Santralı ile ilgili olarak Hakem Heyeti'nce Bakanlığımız aleyhine bir tazminata hükmedilmemiş olup, davacı taraf kararın iptali için İsviçre Federal Mahkemesine dava açmış bu dava da lehimize sonuçlanmıştır.

Soma A-B Termik Santralı için ICC nezdinde açılan tahkim davasında Hakem Heyeti, Bakanlığımızı yaklaşık 28 milyon ABD Doları tazminat ödemeye hükmetmiş olup, söz konusu tazminat tutarı ilgili firmaya Dışişleri Bakanlığı tarafından ödenmiştir.

Dağıtım İşletme Hakkı Devri projesi

19 nolu Görev Bölgesinin elektrik dağıtım tesislerinin işletme hakkı devri projesine ilişkin olarak Kızılırmak Elektrik Dağıtım ve Ticaret A.Ş. ile Bakanlığımız arasındaki 13589/FM dosya nolu tahkim davası neticelenmiş olup, Hakem Heyetinin 13 Temmuz 2006 tarihli kararıyla Bakanlığımız tarafından Şirkete faiz ve vergi dahil 34.572.446 USD tazminat ödenmesi kararlaştırılmıştır.

12 nolu Görev Bölgesinin elektrik dağıtım tesislerinin işletme hakkı devri projesine ilişkin olarak SBD Sakarya Bolu Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin ile Bakanlığımız arasındaki açmış olduğu tahkim davasında; Hakem Heyeti tarafından 20 Mart 2004 tarihinde Bakanlığımız tarafından Şirkete vergi dahil 24.197.762 ABD Doları tazminat olarak ödenmesi kararlaştırılmıştır.

29 nolu Görev Bölgesindeki Elektrik Dağıtım Tesislerinin 30 yıl süre ile İşletme Haklarının Özel Sektöre Devri Projesinde; İSEDAŞ İstanbul Elektrik Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından T.C. Devleti aleyhine açılan tahkim davasında, T.C. Devleti lehine karar verilerek Hakem Heyetince tazminat talebi 23.12.2003 tarihinde reddedilmiştir.

Yap-İşlet-Devret projesi

- Konya-Ilgın Termik Santralı

Yargılamanın esasa ilişkin aşamasına yönelik duruşmalar 03-12 Nisan 2006 tarihleri arasında Washington DC'de gerçekleştirilmiş olup, hakem heyetinin kararı beklenmektedir.

Faaliyet Kodu	EDP-57
Faaliyet Adı	**Elektrikte Kayıp-Kaçakların azaltılması için gerekli her türlü tedbir alınacak.**
Sorumlu Kuruluş	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
İşbirliği yapılacak Kuruluşlar	İlgili Diğer Birimler
Yapılacak İşlem Türü	Mevzuat Rapor
Süre	**12 Ay ve Üzeri. (Bakanlığımızca süresiz olması uygun mütalaa edilmektedir.)**
Açıklamalar	Elektrik enerjisinde meydana gelen kayıp ve kaçakların önlenmesi için teknik ve hukuki çalışmalar yapılacak, bu çerçevede kayıp ve kaçakların kaynakları belirlenecek, denetim sistemi güçlendirilecek, cezalar caydırıcı hale getirilecektir.

Gerçekleştirilmiş Faaliyetler ve Uygulama Sonuçları

- Tahakkuka bağlama oranlarının arttırılmasına yönelik çalışmalara hız verilmiştir.
- Tahsilatın artırılması için Şirketlere nakit hedefleri verilmiştir.
- Abonelere ait sayaçların mühürleme işlemlerine hız verilmiştir.
- Sayaçların okunabilir yerlere çıkarılması büyük oranda tamamlanmıştır.
- Satın alınan enerjinin sağlıklı tespitine yönelik çalışmalar yapılmıştır.
- Her kademede görev yapan personelin kayıp-kaçak mücadelesine katılımı sağlanmıştır.
- Büyük tüketimli abonelerde kayıp-kaçağın önlenmesi için mobil yıldırım ekipler şirketlerce kurulmuş olup, ekipler saha çalışmalarına devam etmektedir.

- Endeks okuma, enerji kesme-açma ve sayaç sökme-takma işlerinden oluşan hizmet alımları şartnameleri Yönetim Kurulu onayından çıktı. Uygulamaya konulmuştur.
- GPRS üzerinden endeksörle okuma çalışmaları başlamıştır.
- Taahhütlü tahakkuk ve tahsilatın artırılması kaçağın önlenmesi hizmet alım şartname ve sözleşmeleri hazırlanarak kayıp- kaçağı yüksek olan tahakkuk ve tahsilatı düşük olan 5 müessesede endeks okuma, kesme-açma, mühürleme, sökme-takma, kaçak kontrol, abone güncelleme işlemleri bir bütün olarak ihale yolu ile yaptırılmak üzere çalışmalar tamamlandı. Mardin, Batman, Van ve Ş.Urfa İl Müdürlüklerinin ihaleleri yapılmıştır.
- Batman ve Mardin İl Müdürlüklerinde ihaleyi kazanan firmalar 01.03.2006 tarihinde, Van İl Müdürlüğü 01.05.2006 tarihinde ve Şanlıurfa İl Müdürlüğü 01.06.2006 tarihinde işe başlamıştır.
- Sektörel kaçak taramalarına hız verilmiştir.
- Endeksörle Kesme-Açma Şartnamesi hazırlandı. Başkent EDAŞ ihaleye çıkmıştır.
- Sokak aydınlatmalarda sayaç takılamayan yerlere sayaç takılması uygulanması hızlandırılmıştır.
- TEDAŞ Genel Müdürlüğünce, kayıp-kaçağı azaltmak ve tahakkuk, tahsilatı artırmak amacıyla belediyeler ile tarımsal sulama abonelerinden alacaklarının takip edilerek borcunu ödemeyen tarımsal sulama aboneleri ile belediyelerin enerjilerinin kesilmesi ile 31.12.2005 tarihi itibari ile genel aydınlatmalara ait tutarlar tahakkuka bağlanarak fatura edilmesi 14.12.2005 tarih, 3309 sayılı yazı ile talimatlandırılmıştır.

Kuş gribi nedeniyle zarar gören kanatlı hayvan eti ve her türlü yumurta üreticilerinden 31.12.2005 tarihi itibari ile borcu bulunmayanların veya talimat tarihinden itibaren 30 gün içinde borçlarını ödeyen veya taksitlendirilenlerin 2006 yılında tükettikleri ve tüketecekleri elektrik enerjisinin, Yönetim Kurulu'nun 09.03.2006 tarih, 7-161 Sayılı Kararı ile Aralık 2006 tarihinde tahakkuk ve tahsil edilmesi uygun görülerek uygulama başlatılmıştır.

Faaliyet Kodu	EDP-58
Faaliyet Adı	**Maden Arama ve Üretim Faaliyetleri Teşvik Edilecek.**
Sorumlu Kuruluş	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	DPT, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı.
Yapılacak İşlem Türü	Bakanlar Kurulu Kararı
Süre	**12 Ay ve Üzeri.**
Açıklamalar	Maden arama ve üretiminin riskli olması nedeniyle bu sektöre özgü teşvikler uygulamaya konularak sektöre yerli ve yabancı sermayenin girmesini özendirecek bir yatırım ortamı oluşturulacaktır.

Gerçekleştirilmiş Faaliyetler ve Uygulama Sonuçları

- 3213 sayılı Maden Kanununun verdiği yetkiye dayanarak yasa gereği ihale edilmesi gereken sahaların ihale çalışmaları devam etmektedir.
- 3213 Sayılı Maden Kanununun uygulanmasında karşılaşılan sorunların giderilmesi ve Sektörde faaliyet gösteren madencilerimizin karşılaştıkları sorunlara daha hızlı ve daha organize olarak çözüm bulmak amacıyla hazırlanan 3213 Sayılı Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına ilişkin 5177 nolu Kanun 05.06.2004 tarih 25483 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- 3213 sayılı Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 5177 nolu Kanunun **"Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliği"** 03.02.2005 tarih 25716 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- 3213 sayılı Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 5177 nolu Kanunun **"Maden Kanunu 1(a) Grubu Madenleri ile İlgili Uygulama Yönetmeliği"** 03.02.2005 tarih 25716 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- 3213 sayılı Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 5177 sayılı Kanunun **7 nci maddesi gereği Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak olan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği** Bakanlar Kurulu Kararı olarak istihsal edilerek 21/06/2005 tarih ve 25852 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Ülkemiz madenciliğinin geliştirilmesi için gerekli planlamaları yapmak ve strateji belirlemek, dünyadaki madencilik faaliyetlerini yakından takip etmek, gelişmeleri izlemek ve dünya madenciliğinde söz sahibi bir ülke konumuna gelebilmemiz için madencilik planlamaları yapmak, bu planlamalara ilişkin stratejiler belirleyerek, bu stratejilerin uygulanmasını sağlamak üzere Sayın Bakanımızın oluru ile **Madencilik Planlama ve Strateji Belirleme Kurulu** oluşturulmuştur.

  Kurul ilk toplantısını Sayın Bakanımız Başkanlığında 24 Mart 2005 tarihinde Maden İşleri, Eti Maden İşletmeleri, Maden Tetkik ve Arama, Türkiye Kömür İşletmeleri, Türkiye Taşkömürü Genel Müdürleri, Üniversiteler, DPT ve Dış Ticaret Müsteşarlığı temsilcileri, madencilik sektöründe organize olmuş konsey, birlik başkanları ile madencilik Sektörü ile ilgili Oda Başkanlarının katılımıyla gerçekleştirmiştir.

- Yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmaları ile ilgili olarak;

  - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile yapılan toplantı sonrası sektörün sorunları ve çözüm önerileri iletilmiş ve bu kapsamda Mera Yönetmeliğinde değişiklik yapılması sağlanmıştır.

  - 21 Ocak 2004 tarih Ve 25353 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Mera Yönetmeliğinin 8'inci Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" İle, Ön İşletme Ve İşletme Ruhsat aşamalarında olan ruhsat sahalarında Mera Vasfı Değişiklik Talepleri olduğu takdirde Çed Olumlu Belgesi olmadan Mera Vasfı Değişikliği yapılması için işlemlere başlanacaktır.

  - 4342 sayılı Mera Kanununun 14.maddesinin değiştirilmesi ile ilgili Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki 5178 nolu Kanun 8 Haziran 2004 tarih 25486 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklik ile madencilik faaliyetleri Arama döneminde mera vasfi değişikliğine gerek duyulmadan devam edecektir. İşletme döneminde ise Bakanlığımızın teklifi ile mera vasfı değişikliği yapılabilecektir.

  - Gerçekleştirilen düzenlemeler çerçevesinde sektörde, büyük bir yatırım hamlesi başlamış durumdadır.

Faaliyet Kodu	EDP-60
Faaliyet Adı	**Bor Araştırma Enstitüsü Kurulacak**
Sorumlu Kuruluş	ETKB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	DPT Eti Holding A.Ş.
Yapılacak İşlem Türü	Kanun
Süre	**12 ay ve üzeri.**
Açıklamalar	

Gerçekleştirilmiş Faaliyetler ve Uygulama Sonuçları

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün Kurulmasına ilişkin 4865 sayılı Kanun 18.06.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Enstitünün Yönetim Kurulu ve personeli atanmış olup, faaliyete geçmiştir.

Faaliyet Kodu	EDP-61
Faaliyet Adı	**Bor İşletmesi Özerk Bir Yapıya Kavuşturulacak**
Sorumlu Kuruluş	ETKB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	DPT Hazine Müsteşarlığı Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
Yapılacak İşlem Türü	Mevzuat
Süre	**12 Ay ve Üzeri**
Açıklamalar	Dünya bor rezervinin %65'inin ülkemizde bulunması ve dünya bor pazarının ABD'den sonra ikinci büyük üreticisi ve piyasa yapıcısı olmamız nedeniyle, bor üretimine özel önem verilecektir. Ürettiğimiz borun %95'ini ihraç ettiğimiz de göz önüne alınarak, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü araştırma, teknoloji geliştirme, uzman personel istihdamı, politika oluşturma ile yatırım-üretim-pazarlama alanlarında karşılaşılan olumsuzlukların bertaraf edilebilmesini teminen özerk bir yapıya kavuşturulacaktır.

Gerçekleştirilmiş Faaliyetler ve Uygulama Sonuçları

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan İktisadi Devlet Teşekkülü olup ana faaliyet alanı olan bor madenlerini 2840 Sayılı Kanun ve 3213 sayılı Maden Kanununa ek ve değişiklik getiren 5177 sayılı Kanunun 49.maddesine istinaden devlet eliyle üretme, işletme ve pazarlama görevlerini yürütmektedir.

Hazine Müsteşarlığı, DPT Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşleri doğrultusunda 21.01.2004 tarih ve 25353 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 09.01.2004 tarih ve 2004/6731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Teşekkülün Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü adıyla yeniden teşkilatlandırılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar kapsamında 5 adet Bor İşletme Müdürlüğü Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne doğrudan bağlanarak ülkemizin en önemli yeraltı kaynağı olan bor minerallerinin üretilmesi, işletilmesi ve pazarlanması hususunda daha etkin bir organizasyon yapısı oluşturulmuştur.

Teşekkülün Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü adıyla yeniden teşkilatlandırılması nedeniyle yeni Ana Statü hazırlanmış YPK'nın 27.5.2004 tarih ve 2004/T-16 sayılı ile kararı onaylanarak 09.06.2004 tarih 6067 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Ayrıca Teşekkülün Ana Statüsünün 4. maddesi 11/07/2006 tarih ve 2006/T-21 sayılı kararı ile değiştirilmiştir.

Faaliyet Kodu	EDP-62
Faaliyet Adı	**Madencilikte özelleştirilecek kuruluşlar belirlenecek**
Sorumlu Kuruluş	ETKB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	DPT Madencilikle ilgili kuruluşlar
Yapılacak İşlem Türü	Rapor
Süre	**12 Ay ve Üzeri. (Bakanlığımızca süresiz olması uygun mütalaa edilmektedir.)**
Açıklamalar	Kamuya ait maden işletmelerinin özelleştirilebilirliğini ve uygulanabilecek özelleştirme yöntemlerini kapsayan detaylı bir rapor hazırlanacaktır.

Gerçekleştirilmiş Faaliyetler ve Uygulama Sonuçları

Özelleştirme Yüksek Kurulunun; 13.08.2003 tarih 2003/49 sayılı; Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (Eti Holding A.Ş.)'nin bağlı ortaklıklarından Eti Alüminyum A.Ş.'nin Eti Holding A.Ş.'ye olan borçlarından arındırıldıktan sonra, kullanımlarında bulunan maden ruhsatları da dahil olmak üzere tüm hak ve yükümlülükleriyle birlikte özelleştirme kapsam ve programına alınmasına ilişkin Kararı 14.08.2003 tarih 25199 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup Eti Alüminyum A.Ş.nin hisselerinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devri 23.10.2003 tarihi itibariyle yapılmıştır.

Özelleştirme Yüksek Kurulunun; 13.08.2003 tarih 2003/45 sayılı; Çayeli Bakır İşletmeleri A.Ş.'deki Eti Holding A.Ş. hisselerinin özelleştirme kapsam ve programına alınmasına ve bu hisselerin satış yöntemi ile özelleştirilmesine ilişkin Kararı 14.8.2003 tarih 25199 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, söz konusu Karara istinaden 7.11.2003 tarihinde protokol imzalanarak Eti Holding A.Ş.'nin Çayeli Bakır İşletmesindeki % 45 hissesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilmiştir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (Eti Holding A.Ş.)'nin Eti Alüminyum A.Ş.'den 108,9 Trilyon TL olan alacağının Hazine Müsteşarlığına olan temettü borcuna mahsup edilmesi ile ilgili olarak Ek Bütçe Kanunu Tasarısı'na, " Eti Holding A.Ş'nin 2002 ve daha önceki yıllara ait kar paylarından Hazine'ye isabet eden tutarların, Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan'ın talebi üzerine, bütçenin gelir ve gider kalemleri ile ilişkilendirmeksizin, Kuruluş'un Eti Alüminyum A.Ş'den olan alacaklarına mahsup edilmesine Maliye Bakanı yetkilidir." şeklinde bir hüküm konulmuştur. Kanunun konu ile ilgili maddesi 22 Kasım 2003 tarih ve 25297 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Faaliyet Kodu	EDP-63
Faaliyet Adı	**Rafine Bor Üretimi Artırılacak**
Sorumlu Kuruluş	ETKB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
Yapılacak İşlem Türü	
Süre	**12 Ay ve Üzeri**
Açıklamalar	

Gerçekleştirilmiş Faaliyetler ve Uygulama Sonuçları

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün ana faaliyet alanı olan bor sektöründe pazar payını artırmak için rafine ürün üretim kapasitesini daha da artırması gerekmektedir. Ancak, bor ürünlerinin birbirini ikame özelliği ve her ürünün bir yönden diğerinin rakibi olduğu göz önüne alındığında; ülkemizin bor üretiminde çokuluslu firmalar ile daha etkin olarak rekabet edebilmesini teminen üretimden pazarlamaya kadar uzanan tüm birimlerin tek elden yürütülmesi dünya bor sektörünün işleyişinin getirdiği teknik bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenle, özellikle ham bor yerine rafine bor üretimine yatırım yapılarak, özel bor kimyasallarına dayalı sanayi tesislerinin ülkemizde kurulmasını gerçekleştirebilmek için diğer sanayi dalları ile işbirliği yapılarak, özel bor kimyasalları üretimi konusunda yatırım olanaklarının araştırılıp özel sektörün bu alana yatırım yapmasını sağlamak gerekmektedir. Bu amaca yönelik olarak, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün yaptığı yatırımlar sonucunda mevcut rafine bor üretim kapasitesi yıllık 831.000 ton değerine ulaşmış olup, yapılacak yeni yatırımlar sonucunda rafine bor üretim kapasitesinin %80 artırılarak 1.499.000 ton/yıl değerine çıkarılması hedeflenmiştir.

KAPASİTE (ton/yıl)		
	2006 Fiili	**Hedef**
KONSANTRE BOR	**2.450.000**	**2.925.000**
RAFİNE BOR	**831.000**	**1.499.000**
Boraks Deka+Penta	55.000	106.000
Boraks Penta	480.000	720.000
Borik Asit	185.000	300.000
Sodyum Perborat	20.000	45.000
Öğütülmüş Kolemanit	90.000	300.000
Susuz Boraks		15.000
Boroksit	1.000	5.000
Disodyum Oktaborat Tetrahidrat		8.000

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, çağımızın gereklerinin bilincinde yurt içi ve yurt dışındaki atılımlarını sürdürerek hizmet vermekte ve ülkemiz için kaynak yaratma ilke ve azmi doğrultusunda uygulanmakta olan Hükümet Programı ve yatırım politikalarına paralel olarak yatırım faaliyetlerini sürdürmektedir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, rafine bor üretim kapasitesini yükseltmek için yoğun bir yatırım atağı içerisine girmiş ve bu kapsamda 2003 ve 2004 yıllarında 160.000 ton/yıl kapasiteli III. Bor Türevleri Tesisi, 100.000 ton/yıl kapasiteli Yeni Borik Asit Tesisi ve 240.000 ton/yıl kapasiteli Bandırma Sülfürik Asit Tesisi yatırımlarını kendi öz kaynaklarını kullanarak tamamlamıştır. Söz konusu tesislerde üretim faaliyetleri devam etmektedir.

2006 yılında devam eden ve sonraki yıllarda tamamlanması planlanan projeler;

- **Bigadiç II. Bor Öğütme Tesisi:** Öğütülmüş kolemanit pazarındaki müşteri taleplerinin rahatça karşılanabilmesi için Bigadiç'te, 100.000 ton/yıl kapasiteli Bigadiç II. Bor Öğütme Tesisinin kurulması çalışmaları başlatılmıştır. Tesisin yatırım tutarı 11 milyon ABD $'ı olup, yıllık 35 milyon ABD $ döviz getirisi ve 37 kişilik istihdam sağlayacaktır. Öğütme Tesisi makine-ekipmanlarının mühendislik hizmetleriyle birlikte mal alımına yönelik yapılan ihaleyi kazanan firma çalışmalarına devam etmekte olup sözleşme kapsamında

mühendislik hizmetleri tamamlanmıştır. 2007 yılı başında tesis devreye alınacak şekilde çalışmalar sürdürülmektedir.

- **Bor Oksit Üretim Tesisi:** Teşekkülce katma değeri yüksek yeni bor ürünleri üretmeye yönelik sürdürülen çalışmalar kapsamında Bandırma'da, 5.000 ton/yıl kapasiteli Bor Oksit Üretim Tesisi kurulması çalışmaları başlatılmıştır. Tesisin yatırım tutarı 10 milyon ABD $ olup, yıllık 7 milyon ABD $ döviz getirisi ve 24 kişilik istihdam sağlayacaktır. Projenin birinci adımı olarak 1.000 ton kapasiteli ünitenin yapımı 2005 yılı içerisinde tamamlanmış olup üretime başlanmıştır. İkinci ünite için yatırım çalışmaları sürdürülmektedir.

- **Sodyum Perborat Tesisi Tevsii:** Sodyum Perborat Tetrahidrat ve Sodyum Perborat Monohidrat ürünlerine olan müşteri taleplerinin, İşletme Müdürlüğü bünyesinde üretime devam eden ve kurulu kapasitesi 20.000 ton/yıl olan mevcut Sodyum Perborat Tesisinin kapasite yetersizliği nedeni ile karşılanamaması nedeniyle ilave 14.000 ton/yıl kapasite artırımı öngörülen proje çalışmalarına başlanılmıştır. Yatırım tutarı 4 Milyon ABD $ olup 2006 yıl sonu itibariyle tesis devreye alınacak şekilde çalışmalar sürdürülmektedir.

- **Bigadiç Konsantratör Tesisi Kapasite Artırılması**: Öğütülmüş kolemanit üretim kapasitemizin artışına paralel olarak konsantre kolemanit üretim miktarının da artırılması gerektiğinden Bigadiç'teki mevcut konsantratör kapasitesinin ek bir ünite ile 325.000 ton/yıl daha artırılarak 975.000 ton/yıl'a çıkartılması amaçlanmaktadır. Projenin yatırım tutarı 2 milyon ABD $ olup, yıllık 24 milyon ABD $ döviz getirisi ve 53 kişilik istihdam sağlayacaktır. Tesis ile ilgili proje çalışmaları devam etmekte olup 2007 yılı ilk yarısında tesis devreye alınacaktır.

- **Boraks Dekahidrat Tesisi Tevsii:** Bandırma'daki mevcut Boraks Dekahidrat Tesisi'nin kapasitesi 45.000 ton/yıl artırılarak toplam kapasite 100.000 ton/yıl'a çıkarılacaktır. Tesisin yatırım tutarı 4 milyon ABD $ olup yıllık 11 milyon ABD $ döviz getirisi sağlayacaktır. Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri işi kapsamında mimari, makine ve elektrik-otomasyon uygulama projeleri tamamlanmıştır. Tesis 2007 yılında tamamlanarak devreye alınacaktır.

- **Borik Asit Tesisi Tevsii:** 2005 yılı Yatırım Programında Tamamlama Projesi olarak yer alan Emet Borik Asit Tesisi kapasitesinin 200.000 ton/yıl'a çıkartılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup, proje 2006 yılı yatırım programına dahil edilmiştir. Projenin yatırım tutarı 37 milyon ABD $'dır. Tesis işletmeye alındığında 40 milyon ABD $ döviz getirisi ve 100 kişilik istihdam kapasitesi sağlayacak olup ihale çalışmaları sürdürülmektedir. Tesisin 2009 yılına kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

- **Zirai Bor (ETİ-DOT-67) Üretimi Tesisi:** Başta tarım olmak üzere ahşap koruma vb. alanlarda dünyada yaygın olarak kullanılmakta olan Disodyum Oktaborat Tetrahidrat'ın Ülkemizde de üretilmesini ve ürün portföyümüze katma değeri yüksek yeni bir ürünün eklenmesini sağlamak amacıyla kurulmasına karar verilen 8.000 ton/yıl kapasiteli tesisin yatırım tutarı 3 milyon ABD $'ı olup, yıllık 15 milyon ABD $'ı döviz getirisi sağlayacaktır. Teşekkülümüz 2006 yılı Yatırım Programında etüt olarak yer alan projenin "Uygulama Projesi"ne dönüştürülmesi ile ilgili fizibilite ve ÇED dokümanları DPT'ye intikal ettirilmiştir.

- **IV. Boraks Pentahidrat Tesisi:** Özellikle son yıllarda boraks pentahidrat ürünümüze olan talebin giderek artması ve bu artışın süreceği göz önüne alınarak, Kırka Bor İşletme Müdürlüğümüz bünyesinde çok amaçlı rafine bor ürünleri üretimine imkan sağlayacak bir

tesisin kurulması planlanmıştır. Projenin birinci aşamasında Etibor-48 ürününün üretimi yapılacak olan 240.000 ton/yıl kapasiteli, 52 milyon ABD $ yatırım tutarlı Boraks Pentahidrat Tesisi, yıllık 67 milyon ABD $ döviz getirisi ve 186 kişilik istihdam sağlayacaktır. Projenin realize edilmesi amacıyla proses ekipmanlarından kristalizatör, filtre, santrifüj ve kurutucular için ihaleye çıkılmış olup diğer ekipmanların temini ve Projelendirme, Mühendislik, Müşavirlik ve kontrollük hizmetleri için ihale hazırlıkları sürdürülmektedir.

- **Bor Master Arama Projesi:** Proje ile bor varlığı bilinen ve halen bor üretimi yapılan Bigadiç-Emet-Kırka-Kestelek bor havzasında MTA Genel Müdürlüğü ile imzalanmış bulunan beş yıllık bir Protokol çerçevesinde jeolojik harita, sondaj, mineralojik-petrografik ve kimyasal analiz çalışmaları, MTA tarafından gerçekleştirilmektedir. Proje kapsamında bugüne kadar yapılan **25.450 metre** sondaj neticesinde, 2 milyar ton olan bor rezervlerimiz 1 milyar ton artarak **3 milyar ton'a (Dünya bor rezervinin %72**'si) çıkartılmış olup 2006 yılında **11.800 m** sondaj yapılması programlanmıştır. 2006 yılı çalışmalarına MTA tarafından başlanmıştır.

Özel bor kimyasallarının ülkemizde üretiminin sağlanması amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında son olarak, başkanlığımda Teşekkül ve BOREN yöneticilerinin katılımı ile bir tanıtım toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda, Teşekkülün ve BOREN bünyesinde özel bor kimyasalları üretimine yönelik sürdürülen çalışmaların ve elde edilen ürünlerin tanıtımı yapılmıştır. Bor ürünlerinin özellikle çimento, seramik ve tarım sektörlerinde kullanımının sağladığı faydaların kanıtlanması nedeniyle özel sektörün bu ve benzeri alanlarda bor kullanması ve özel bor kimyasalları üretmesi konularında gerekli desteğin verileceği bir defa daha vurgulanmıştır.

Konsantre ve rafine bor ürünlerini içeren Diğer taraftan dünya bor pazarından daha büyük bir pazar hacmine sahip Özel Bor Kimyasallarının kullanım alanları incelendiğinde, ticari değer taşıyan 300'den fazla özel bor kimyasalının bulunduğu görülmektedir. Ancak, bu ürünlerden bazılarının pazar hacmi yüksek olup özellikle Sodyum Bor Hidrür, Bor Triflorür, Bor Nitrür, Çinko Borat, Bor Karbür, Disodyum Oktaborat Tetrahidrat'ın gelecekteki pazar hacimlerinin daha da artacağı tahmin edilmektedir.

Ülkemizde ise Ulusal Bor Sanayimizin geliştirilmesi amacına yönelik olarak Teşekkülce; İzolasyon/tekstil tipi fiberglas, Çinko borat, Bor karbür, Bor nitrür, Ferrobor, ve Sır-sırça üretimine yönelik ön fizibilite raporları hazırlanmış ve yerli/yabancı firmaların özel bor kimyasallarını ülkemizde üretmelerini teşvik etmek için söz konusu raporlar başkanlığımda yapılan bilgilendirme toplantısında ilgili firma temsilcilerine dağıtılmıştır. Özel Bor Kimyasalları üretimi için ilgi duyan firmalarla görüşmeler sürdürülmektedir.

Soru 2 :

Hükümetin 4. yılını doldurmak üzere olduğu bir süreçte AEP çerçevesinde gerçekleşmeyen faaliyetler var ise bunların gerçekleşmeme nedenleri nelerdir?

Cevap 2 :

EDP-54'ün (Elektrik Fiyatlarının Ucuzlatılmasına Yönelik Olarak TRT Payı Kaldırılacak) Acil Eylem Planında süresi 3 ay olup, bilahare DPT Müsteşarlığının 20.02.2004 tarih, 581 sayılı yazısı ile bu süre 12 ay ve üzeri olarak revize edilmiştir.